

EGY KACSA VISZONTAGSÁGAI.

Este tíz óra volt.

— Ájnc—cváj! Ájnc—cváj! Fel a fejet! Be a hasat! Somolya, te már megint úgy mászol, mint egy okleveles lajhár! De majd kiverem belőled, ki én! Ájnc—cváj! Kompaniiii — halt!

Harsogó kacagás. A legénységi szoba ablakai csak úgy rengtek bele.

Nehogy pedig azt higgye valaki, hogy este tíz óra-
kor a legénységi szobában őrmester úr Gajdacsí defilí-
rúgót gyakoroltat a századdal, sietek megmondani,
hogy őrmester úr Gajdacsínak híre-hamva sem volt,
a legénység pedig szabályszerűen feküdt az ágyban,
amint este tíz óra-
kor illik, ha nincs az embernek ki-
maradása. Mert akkor viszont nem illik.

Mi volt hát?

Nem volt semmi egyéb, mint hogy Infanteriszt Somolya a rendes esti előadását tartotta. Infanteriszt Somolya egy cirkusz porondjáról került az ezredhez, ahol csakhamar közkedveltségre tett szert a virágszálak között. Mert elsőrangú hasbeszélő volt — „hangutánzó művész”, ahogy ő magát nevezte. Rövidesen nem volt előljáró az ezredes úrtól kezdve egészen káplár úr Keresztesig, akinek a hangját ne tudta volna élethűen utánozni. Azonkívül bámulatos ügyességgel utánzott minden zörejt és mindenféle állathangot, a macskák éjjeli szerenádjától kezdve az állatkerti etetésig. Estén-
kint, ha takaródó után sötétség borult a legénységi szobára, már több ízben rendezett „díszelőadást”, min-
dég osztatlan sikerrel. Ma is, hogy káplár úr Keresz-
tesnek, a szobaparancsnoknak kimaradása volt, egyik

programszámát a másik után adta elő a hálás közön-
ségnek. Most éppen őrmester úr Gajdacsí volt soron.

— Mi az? Micsoda röhögés folyik itt? — dördült bele az általános nevetésbe őrmester úr Gajdacsí hangja.

Újabb, még harsogóbb derűtség. Somolya ma iga-
zán remekelt.

— Ruhel — süvített őrmester úr Gajdacsí hangja a sötétben az ajtó felől.

— Jaj, nem bírom tovább! — nyögött fel a neve-
téstől könnyes szemekkel Infanteriszt Kovács az ajtó
melletti ágyban. — Somolya, a rosseb egyen meg...

— Auf! — hangzott az ajtó felől.

Persze senki sem mozdult, mert ki az ördög fog
felülni Somolyának, aki már annyiszor begratta őket
hasonló módon?

— Ne marhulj, Somolya! — kiáltott Czepe Feri,
elfúlva a nevetéstől.

A villanykapcsoló kattant egyet. A mennyezetről
lecsüngő villanykörte kigyulladt. Az ajtóban pedig ott
állott őrmester úr Gajdacsí. Személyesen...

Most már mozdulatlanná dermedt mindenki. Ko-
vács Pista az ajtó melletti ágyban ijedtében fejére rán-
totta a takarót és horkolni kezdett.

Aki pedig azt hiszi, hogy őrmester úr Gajdacsí
most teremtettézni kezdett, az nem ismerte őt. Döngő
léptekkel ment a szoba közepéig.

— Auf! — vezényelte újból.

Most már persze úgy repült ki mindenki az ágyból,
mintha kígyó csípte volna meg. De Gajdacsí legyintett.

— Ez semmi. Herstell!

A virágszálak visszafeküdtek.

— Auf!

A következő pillanatban már feszes vigyázzban
állt mindenki az ágya lábánál. Ez a művelet azután
megismétlődött még pontosan negyvennyolcszor.

— Igy, — mondta végre Gajdaci. — Hogy ezentúl megismerjétek a hangomat sötétben is!

Végigjárta a legényeket, lassan, egyenkint véve szemügyre mindenkit, vasvillaszemekkel kutatva, nem látja-e valakinek az arcán a derülségnek némi nyomait.

Dehogy is volt most kedve bárkinek is a nevetéshez!

Örmester úr Gajdaci bólintott, azután megállt Somolya előtt.

— Derék fiú vagy, Somolya, — kezdte vésztiósló szelidséggel. Nagyon derék fiú vagy, aki gondoskodik a bajtársai mulattatásáról. Hát ez tetszik nekem. Pojácánk még ügysem volt eddig az ezrednél. Hüften fész!

Somolya csipőre tette a kezét. Örmester úr Gajdaci fegyvelmező gyakorlatát, a knitfíbjágent, ismerte már.

Gajdaci a jólismert melódiát intonálta:

— Ájnc! ... Cvááááj — Drááááj ... Fír!

A szakasz háptákban nézte az ágyak mellől.

Fél tízenkettőkor hazaérkezett káplár úr Keresztes, a szobaparancsnok. Örmester úr Gajdaci ekkor elbúcsúzott:

— Keresztes! — fordult a szobaparancsnokhoz —, ez a Somolya este kilenc óra után nélkülözhetetlen a legénységi szobában. Legalább két hétig ne is gondoljon arra, hogy kimaradási engedély miatt rapportra engedje. Még elúnnák magukat itthon a kaszárnya-áristomosok ...

•

Az esetnek azután többrendbeli következményei lettek.

Először is az, hogy Infanteriszt Somolya az izomláztól két napig mászni is alig tudott. Másodszer másnap reggel összeveszett Kovácscsal és Czepével, mert egész szerencsétlenségét annak tulajdonította, hogy azok hangosan emlegették az ő nevét, mikor örmester úr Gajdaci már a szobában állott, amiből rögtön nyil-

vánvalóvá válhatott, hogy éppen az örmester urat utánozta. De a harmadik és legsúlyosabb következmény a Czepe Feri kacsájának gyászos sorsa lett.

Ez a kacsza eleinte a Grünzweig Salamon tulajdonát képezte. Grünzweig Salamon pedig foglalkozására nézve kocsmáros volt, kinek kerthelyiségét szorgalmasan látogatták a helyőrség összes fegyverneiei, lévén nemcsak olcsó bora, hanem kuglipályája is.

Aznap szombat volt, ami mindig fokozott látogatottságot jelentett a kocsmának. Azonkívül zsoldfizetés napja is volt, és így már délután hat órakor annyira megtelt a kerthelyiség, hogy Salamon nekifoghatott a kacsával tervezett tranzakciónak. Unnepélyesen kihirdette, hogy versenykuglizást rendez. Három dobás húsz fillér. Aki a legtöbbet dobja, megnyeri a díjat, egy remek, fiatal, hízott kacsát. A kacsza fehérre mosdatva, piros szalaggal a nyakán, szomorúan kacsázott a tekepálya mellett. Valószínűleg a végrendeletén töprengett.

Grünzweig Salamon felszólításának nagy sikere volt. Egy kacsza mindenkinek megért húsz fillért. Czepe Ferinek is. Elkeseredett kuglicsata lángolt fel, melynek eredményeképpen Grünzweig Salamon hat korona és nyolcvan fillérrel, Czepe Feri pedig egy kacsával gazdagabban fejezte be a napot. Kellő áldomások után röviddel kilenc óra előtt elvonult zsákmányával a lak-tanya felé.

A legénységi szobában érthető feltűnést keltett a kacsza. Körülállták, szakértően megtapogatták, véleményyt mondtak róla.

— Húsz fillért megér, — vélte Balogh Jóska.

— Soványka biz ez, — jelentette ki Infanteriszt Kovács.

Ezt Czepének is el kellett ismernie. De nem hagyta magát.

— Én éppen így szeretem, — mondta. — Nem jó az a zsíros kacsahús.

— Hát hiszen az még nem is volna baj, — lódította

Nagy Pista. — Csakhogy vén már a lelkem. Beletörök a fogad.

— Rám kell bízni, — vágta oda Czepe félvállról.

— Hát én rádbízom komám, csak te kire bízod a kacsát.

— Hát megsütöttem holnap a kantinossal vacsorára.

— Az ám, de addig?

Czepe meghökkent. Erre bizony nem gondolt. Megvakarta a fületövét, ami nála lázas agymunka jele volt.

— Az lesz csak a cifra, ha az őrmester úr holnap reggel szobavizitorkor meglátja a kacsádat, — szólott most Somolya kaján vigyorgással. — Akkor eszel te abból a kacsából, mikor én!

Czepe Ferinek főtt a feje. Az bizonyos, hogy őrmester úr Gajdacsí semmiféle állatot nem tűr meg a századkörletben. Még legyet sem. Még kevésbé fog egy kacsát megtűrni. Káplár úr Keresztes, ki éppen ekkor érkezett haza, ugyanezen a nézetten volt.

— Ezt a dögöt pedig csak pusztítsd ki innen, — mondta komoran. — Ha az őrmester úr meglátja, én iszom meg a levét. Éppen elég bajom van velem miattatok.

— Átviszem most a kantinba.

— Hogy is ne! Hogy elcsípjén a laktanyaügyeletes tiszt úr! Ismerlek már. Nem fogsz takarodó után csavarogni.

— Hát akkor mit csináljak? Mondja meg maga, káplár úr!

Keresztes vállat vont.

— Bánom is én. Dobd ki az ablakon. Itt a szobában nem tűröm meg.

Czepe könyörgésre fogta a dolgot.

— De káplár úr... Volna szíve kidobatni? Egy ilyen ártatlan állatot!

— A borjú is ártatlan állat, mégse lehet a legénységi szobában tartani.

Czepének mentőötlete támadt.

— Pedig a káplár úrnak akartam holnap adni a felét.

Káplár úr Keresztes kezdte más szemmel nézni a dolgokat. Egy fél kacsá többnyire hatással van egy káplár lelkületére.

— Süsd meg a kacsádat, — mondta dodonai elővigyázattal. De kiértett a hangjából, hogy ezt is csak a tekintély megóvása céljából mondja. Czepe is észrevette ezt azonnal.

— Betszem a ládámba az ágyam alá, — szólott rábeszélő hangon. A holmimat meg a Kovács teszi el holnapig. Hiszen csak addigról van szó, míg a tempelomból hazajöttünk. Nem lesz itt semmi baj, káplár úr!

Keresztes megadta magát.

— Hát én nem bánom, — vont fel a vállát. — Hanem azt megmondom, hogyha baj lesz, én nem tudok semmiről!

*

Verőfényesen virradt fel vasárnap reggele. A legénységi szobában élénk sürgés-forgás uralkodott. Czepe Feri teljesen megnyugodva nézett a reggeli szobavizit elé. A kacsá mindedig agg korához méltóan, csendesesen viselkedett. Hajnalban Czepe néhány darab komiszkenyeret dobott be neki, amit jóízűen elköltött, utána megitta, azután ismét ráborította a láda sötéttségét, melyet nemsokára a sír, akarom mondani a bakagyomrok sötétjével volt elcserélendő.

Végre készen volt mindenki. Kimenőruhában, derékszijasán, csillogó csatokkal s gombokkal álltak a legények a kínos pontossággal kiigazított ágyak lábánál, várva őrmester úr Gajdacsit.

Őrmester úr Gajdacsí nem sokáig váratott magára. Midőn az ajtóban megjelent, haptákba verődtek a bakancsok, majd káplár úr Keresztes jelentését fogadta. Egy percre megállt az ajtóban, hogy az eléje táruló képben úgy általában megfüröszse a lelkét, aztán káp-

lár úr Keresztes kíséretében lassan végigsétált a két ágsor előtt, sasszemekkel mustrálva végig mindent és mindenkit. Nem volt ott semmi hiba. A padló és az asztal ragyogóan fehér, egy porszem nem sok, de annyi se volt a polcokon, még a „vigyázz”-álláson sem tudott Gajdacs ezúttal semmi kifogásolni valót felfedezni, ami pedig nagy szó. Így hát az arca barátságosabb árnyalatot kapott, már persze csak addig a szűk határig, amennyire ezt egy cs. és kir. szolgálatvezető őrmester tekintélye megengedi.

— Kezd a szobája megjavulni, — Keresztes, — dörmögte. — Legfőbb ideje! — És indult kifelé.

Ekkor történt a szörnyűség. Hirtelen hangos kacsa-hápgóság verte fel az ünnepélyes csendet.

— Háp-háp-háp-háp-hápápápápáááp!

Keresztes arca krétafehérré sápadt, Czepéé szintén. A hápgóság tisztán, világosan az ágya alól hangzott.

Gajdacs megfordult. Arcáról eltűnt a verőfény. Viharfellegek borultak homlokára.

— Te még mindig szeretsz jó vicceket csinálni, Somolya fiam, — mondta és hangjában távoli mennydörgés dübörgött.

— Herr Feldwébel, ik melde gehórzám... — hebegette Somolya.

— Én is szeretném megtanulni tőled ezt a vicces hasbeszélést, — folytatta Gajdacs. — Gyere csak az irodábal!

Somolya ijedten kullogott ki Gajdacs után.

Alig, hogy az ajtó becsukódott Gajdacs mögött, a szobában zűrzavar tört ki.

— Mondtam, hogy hápgogni fog a disznó, — csikorgotta Keresztes.

— Nem is az hápgott, hanem Somolya, — védte Czepe a madarát. Azért hápgott, hogy megbosszúlja magát.

— Fenét, Somolya! — szólt közbe Balog. A hápgóság az ágy alól jött.

— Akárhogy volt, a kacsának el kell tűnnie — rendelkezett Keresztes. — Somolya mindent ki fog valáni és az őrmester úr minden percben visszajöhet.

Lázás tanácskozás kezdődött. Czepének végre eszébe jutott, hogy a géppuskás osztagnál van egy ismerőse. Annak kell a kacsát átvennie. A géppuskások körlete — ugyanazon a folyosón volt. Czepe elrohant.

— Komám, — lihegte Infanteriszt Kapásnak, — segítened kell! Most vagy soha!

Röptében elmondta a történeteket. Kapás megvakarta a fületét.

— Hát ez egy olyan izé, — szólt végre határozatlan. Szó sincs róla, elvihetem az istállóba.

— Csak egy-két óráról van szó! Tedd meg már, ha Istent ismersz!

Kapás végre határozott.

— Nem bánom, — mondta nagylelkűen. — Megteszem, de a kacsá fele az enyém.

Czepe nagyot nyelt. Egyik fele a Keresztesé, a másik fele Kapásé... mi marad neki? De ez most lényegtelen, mert az őrmester úr visszajön és megtalálja a kacsát... erre pedig jobb nem is gondolni!

— Nem bánom, — felelt és rohant a kacsáért. Kapás átvette és Czepe megkönnyebbülve tért vissza. Közben a többiek visszarakták Czepe cókómókját a Kovács ládájából az eredeti helyére.

Alig készültek el vele, már nyílt az ajtó. Őrmester úr Gajdacs egyenesen Czepének tartott. Mögötte Somolya.

— Húzd elő a ládádát! Nyisd kil

A láda teteje felpattant. A legszebb rendben, majdnem színültig töltötte meg Czepe holmija.

— Az összes ládákát felnyitni! — rendelkezett Gajdacs.

Megtörtént. Kacsának nyoma sem volt sehol.

— Hazug gazember! — támadt most Gajdacs a

mögötte álló Somolyára. Majd adok én neked rágal-
mazni! Majd adok én neked engem bolonddá tenni!

Boritsunk fátyolt mindarra, ami a következő ne-
gyedórában az irodában lejátszódott. Ezt annál köny-
nyebben megtehetjük, mert sem őrmester úr Gajdacs,
sem Somolya soha erről bővebben nem nyilatkoztak.
Kövessük inkább a kacsamadár útját az enyészet éjsza-
kaja felé.

Infanteriszt Kapás, hóna alatt a kacsával, lesietett
a géppuskás lovak istállójába. Az istállóörnek semmi
kifogása sem volt az ellen, hogy a kacska néhány órára
a zabosládában nyerjen hajlékot.

— Hát te miféle kosarat őrzöl itt? — kérdezte
búcsúzóul az istállóórtól, megpillantva az ajtó mellett
egy piaci kézikosarat.

— Az őrmester úr Nagy felesége adta be ide, hogy
vigyázzak rá, míg visszaszalad a kantinba sót venni.

— No, Isten áldjon.

— Isten áldjon.

Infanteriszt Kapás elvonult, de alig tette ki a lábát,
jólismert, döngő lépések ütötték meg az istállóór fülét,
a következő percben pedig a természetes őrmester úr
Nagy, a géppuskás osztag őrmestere jelent meg az
ajtóban.

Az istállóór megijedt. Teljesen megfélemedezett az
őrmester úr Nagy azon szokásáról, hogy naponta meg-
látogatja a kedvenc lovát és ilyenkor mindig egy-egy
marék zabbal kedveskedett neki. Mi lesz, ha kinyitja
a zabosládát és egy eleven kacsát talál benne? A zabos-
ládát a kacska valószínűleg igen megfelelő szállásnak
találhatta, de éppen oly valószínű volt, hogy az őrmes-
ter úr nem fogja osztani a kacska nézetét.

Kétségbeesve nézett körül, mialatt őrmester úr
Nagy sorbajárta a lovakat. Pillantása ráesett a pici
kosárra. A kacsát a ládából kiemelni és a kosárba bele-

„No gyere szépen, nem bántlak...”

csúsztatni egy perc műve volt. Az őrmester úr mitsem vett észre.

Az istállóőr fellélekzett. Most csak azért imádkozott, hogy az őrmester úr felesége vissza ne találjon jönni, míg ő a kacsát vissza nem lopja a zabosládába. De úgy volt megírva, hogy a kacsából ő se egyék.

Őrmester úr Nagy odajött, kivett egy marék zabot a ládából és már-már hátatfordított, mikor észrevette a kosarat.

— Hogy kerül ide a feleségem kosara?

Az istállóőr elmondta.

— No, nézzük csak, mi lesz ebédre, — szólta Nagy kedélyesen és felemelte a kosár tetejét.

— Á, kacsapecsénye, — folytatta szélesre derült ábrázattal.

Ekkor váratlan dolog történt. Nem tudom, a sok viszontagságot únta-e már a kacska, vagy a kosár nem tetszett neki, de korát meghaladó fürgeséggel ugrott ki a kosárból és hangos hápogással, kiterjesztett szárnyakkal menekülni kezdett.

— Ki ne ereszd az ajtón! — kiáltott őrmester úr Nagy és a kacska után vetette magát.

Vad hajsza kezdődött, melynél a Nagy pocakja mint igen hátráltató körülmény szerepelt. Ezért csakhamar taktikát változtatott. Kihúzta a kardját, elrejtette a háta mögé és kimarkolva egy marék zabot, mézédés hangon kezdte csalogatni a kacsát.

— Kács-kács-kács, kácsikám! *No gyere szépen, nem bántalak!*

A kacska ravaszul pislogva fordította oldalt a fejét. De azért a marék zab és az őrmester úr szirénhangjai hatni kezdtek kacsalelkére. Lassan közeledett.

Ez lett a veszte. Őrmester úr Nagy egyetlen suhintással orvul lenyakazta . . .

E percben lépett be a felesége.

— Itt a kacsánk, — szólta Nagy, diadallal lóbálva meg áldozatát.

— Ez a mi kacsánk? — kérdezte Nagyné örömmel.
 — Persze, hogy a mienk. Meg akart szökni, hát kénytelen voltam levágni.

Nagyné műértően megtapogatta.

— Kicsit sovány, még hizlalni kellett volna.

— Jó lesz ez így is! — mondta az őrmester úr és bepakolva a kacsát a kosárba, élete párjával hazatért. Persze mindegyikük azt hitte, hogy a másik vette a kacsát.

Nem tudom, otthon hogy magyarázták ki egymásnak kölcsönös tévedésüket, és hogy rájöttek-e valaha arra, hogy hogyan került hozzájuk a kacska. Mert hogy meg nem mondták nekik, az bizonyos. Csak annyit tudok, hogy aznap két ember ült búsan a legénységi szobában: Somolya és Czepe. Somolya azért, mert kétheti laktanyafogságot kapott, Czepe pedig, mert nem volt pénze. Elúszott a kacsán.

Sokáig sötéten néztek farkasszemet.

— Jó volt-e a kacska, Feri? — törte meg végre a csendet Somolya.

— Jó lesz, ha békén hagysz. Te vagy az oka mindeknek!

Somolya lemondóan legyintett és megtapogatta dagadt arcát.

— Ha még én lennék, nem is nagyon bánám. De itt sülyedjek el, ha hazudok, igazán nem én hápogtam! Czepe elhitte neki.

A LEGBÁTRABB ÁLLAT.

Megoldatlan kérdés, hogy a szolgálatvezető őrmesterek miért nem szeretik sohase, ha önkéntes kerül a századjukhoz. Tény, hogy az egyéves önkéntesek többnyire hadilábon állanak és állottak mindenkor a szolgálatvezetőjükkel. Őrmester úr Gajdacsí sem volt tehát nagyon elragadtatva, midőn egy szép napon, éppen a nagy hadgyakorlatokra való indulás előtt, két nyalka önkéntes vonult be a tisztiiskolából a századhoz.

Őrmester úr Gajdacsí ellenszenve már a megismerkedéskor lángra lobbant.

— Hogy hívják? — kérdezte az elsőt.

— Horváth Géza.

— Magát nem úgy hívják, — állapította meg zordonan Gajdacsí. — A maga neve ájnjérig Frájwilliger Horváth Géza. Megértette?

— Igenis, meg.

— Azért! Mi a foglalkozása?

— Doktor utriusque juris sub auspiciis regis.

Gajdacsí szédülni kezdett. Nem tudta hamarosan, hogy tréfálni merészel-e az önkéntes, vagy valami szentelenséget mondott-e. Már-már gorombáskodni akart, de eszébe jutott a parancs, hogy az önkéntesekkel udvariasan kell bánni. Megelégedett tehát a következő kioktatással:

— Doktor? Maga? Az nem lehet. Itt a katonaságnál olyan nincs, hogy egy önkéntes legyen doktor. Itt van a törzsorvos úr Lusztig, az doktor. Itt van ezenkívül az állatorvos úr is. Azt lehetne esetleg mondani, hogy ő is doktor... szóval, aki nálunk doktor akar lenni, annak sokkal nagyobb sarzsival kell bírnia, mint magának. Megértett?

— Igenis, meg.

— Ami pedig a többit illeti, amit a doktorhoz még hozzámendott, azt én nagyon is jól tudom, hogy civileknél az úgy szokott lenni. Figyelmeztetem azonban, hogy amíg katona, zsidó egyesületekbe ne járjon. Megértett?

— Igenis meg, — felelte az önkéntes tiszlet-tudóan, bár az arca gyanúsán rángatózott. De őrmester úr Gajdacsit ezt szerencsére már nem látta. Megmentett tekintélyének tudatában büszkén lépett a második önkéntes elé:

— Mi a neve?

— Einjährig Freiwilliger Hermándy Pál.

De most már komolyan elhagyta Gajdacsit a béke-tűrés.

— Micsodaaa?! — kérdezte pokoli gúnyal. — Hát még mit nem? Herr Mándy? Jó lesz magának egyelőre egyszerűen Mándy! „Herr” nélkül! A kapitány úr, az igenis Herr Hauptmann. Én, én igenis Herr Feldwébel vagyok. Azonkívül itt van még a Herr Gugszfürer Gyárfás és a többi sarzi. Azoknak kidukál a „Herr”. De maga? Maga csak ne képzelődjék. Maga...

— De őrmester úr...

— Csend legyen. Annyit mondhatok, nem sok fe-gyelmet tanulhattak a tisztiiskolában. Abtretien!

Őrmester úr Gajdacsit elvonult. És ettől a perctől kezdve ki volt ásva a harci bárd közte és az önkén-tesek között.

Pedig igyekvő fiúk voltak. Mivel ösztönösen meg-érezték Gajdacsit ellenszenvét, amit az önkéntesi intéz-ménnyel szemben táplált, azon voltak, hogy ne adja-nak okot megrovásra. De igyekezetük megtörtött Gaj-dacsit azon sziklaszilárd meggyőződésén, hogy egy ön-kéntest mindig be kellene zárni, ahányszor csak az előljárója szemei elé kerül. És pedig azért, mert vagy elkövetett valamit, vagy éppen akkor követ el valamit, vagy el fog követni valamit, ami büntetést érdemel.

Hogy az a valami micsoda voltaképpen, azt az előljáró nem tudhatja. De a becsukás szempontjából ez nem is nagyon fontos. Hogy a hadgyakorlatok első három nap-ján nem talált semmi olyant, ami miatt a két önkéntest rapportra állíthatta volna, az csak növelte Gajdacsit el-lenszenvét, mert meg volt győződve róla, hogy kiját-szák.

Vége aztán elérkezett a pillanat, midőn Gajdacsit igazolva láthatta elméletét. Sajnos, diadalában nem volt köszönet.

A manőver negyedik napján történt, hogy Horváth és Hermándy önkéntesek, no meg Balázs Gyuri azt a parancsot kapták, hogy mint oldalbiztosító járőr men-jenek annak a falunak a tulsó szegélyére, amelynek innenső oldalán a század éppen védelemhez fejlődött.

Rekkenően tűzött a nyárvégi nap, de mégis vígan indultak útnak. Egyrészt mindig kellemes az ilyen „önálló” feladat, de legfőképpen kikerültek néhány órára Gajdacsit hiúzszeimei látköréből.

Lehasaltak egy árokban, mintegy kétszáz lépésre a falu szélétől. Ellenségnek nyoma sem volt, megindult a beszélgetés, míg végre Balázs Gyuri előállt azzal az ötlettel, amely multhatatlanul felvetődik minden jár-őröző baka agyában:

— Önkéntes urak, nem lehetne-e „szerezni” va-lamit?

„Szerezni” bakanyelven tudvalevőleg annyit tesz, mint — no, mondjuk így; anyagi ellenszolgáltatás nél-kül ennilalót keríteni. Mert pénze a bakának vagy nincs, vagy ha van, borra meg cigarettára kell. A gyo-morról vagy a Julcsa, Panna, vagy pedig „szerzés” út-ján kell gondoskodni.

A bakatársadalom eme iratlan törvényét Horváth és Hermándy is jól ismerték. Így tehát egy cseppet sem háborodtak fel, mindössze ennyit jegyzett meg Hermándy:

— Szerezni akar? Itt? Hisz még egy nyomorúságos repát se látni!

— Itt nem is. De arrébb, jobbra, mintha állana egy pár körtefa az árok szélén.

— Áll, persze hogy áll . . . Csak hát — nem nekünk termett, ami rajta van.

— Aztán mért nem?

— Mert messze van. Az őrmester úr Gajdacs meg úgyis utazik ránk. Ha észreveszi, hogy sétálunk . . .

— Már hogy venné észre? Eltart a gyakorlat még jó másfél óráig. Addig ő nem jön ide. Egészen jó dekung is van a körtékig . . .

Balázs érvei meggyőzően hangzottak. A hőség is nagy volt. Pillanatnyi hallgatás után megszólalt Horváth:

— Egy kis körte nem volna rossz . . .

— A jó körte sohase rossz, — hagyta rá komolyan Hermándy.

— Tessék csak bátran utánam jönni, önkéntes urak, — bízatta őket Balázs Gyuri és elindult a körtefák felé.

A következő tíz percben őrmester úr Gajdacs szíve repesett volna az örömtől, ha látta volna, hogy az ő tanításai a terep kihasználásáról milyen jó talajra hullottak. Nincs az az indián törzsfőnök, aki nagyobb ügyességgel, láthatatlanabban közelíti meg az ellenségét, mint a biztosító járőr a körtefákat. Végre ott voltak.

Mindenekelőtt a földre hullott gyümölcsöt kebelezték be. Sajnos, ez nem volt elég. Balázs morgott.

— Nem is volt érdemes idemászni, — mondta. — Jó lesz visszalögni, míg baj nem lesz belőle.

De a két önkéntes már vérszemet kapott. Horváth szakértően méregette a körtefa törzsét, azután kikémlelt a bokrok közül a falu irányába.

— Visszalógásról most már szó se lehet, — jelentette ki. — Felmászok.

— Hogy meglássanak? — aggodalmaskodott Hermándy.

— Bízd csak rám, — mondta Horváth elszántan. — A szárad messze van, a fa lombos. Ha egyszer fent vagyok, nem láthatnak meg. Csak az első áig segíts!

— Segítek én, önkéntes úr! — jelentkezett Balázs lelkesedve. Horváth lerakta a rüsztungot, félretámasztotta a puskát és Balázs hátáról egy pillanat alatt a fa lombjai között termett.

Doktor juris létere is volt annyi esze, hogy azt az oldalt rázta, amelyiket a falu felől nem lehetett látni. Potyogott az apró cukorkörte, mint a záporoső.

— Hujuj, van itt falnivaló! — rikoltott Balázs.

— Elég is lesz már, gyere le! — szólt Hermándy.

— Csak még ezt az egyet . . . — szuszogta Horváth tele szájjal. De a mondatot már nem tudta befejezni. Utolérte a sorsharag, melyet oly könnyelműen hívott ki maga ellen.

Mert mi történt? Az történt, hogy amint Horváth a hajladozó, recsegő-ropogó ágon előreküszött, hogy egy különösen csábító körtét bekapjon, egyszerre csak vésztlőslő zümmögés támadt körülötte. És még fel sem eszmélhetett, már benne volt egy méhraj kellős közepében. Körülropkódték, teleülték és néhány pillanat alatt ott csüngött egy kőza méhraj az önkéntes egyik térdén. Az egész zümmögő, aranybarna népség egy fűtben. Lehet, hogy a méhkirálynőnek a szép kék nadrag tetszett meg.

Horváth tisztában volt azzal, hogy ennek fele se tréfa. Ha megzavarja a rajt, úgy összeszurkálják, hogy holta napjáig megemlegeti. Igyekezett tehát teljesen mozdulatlan maradni, miközben agya lázasan kereste a menekülés lehetőségét.

Végre Hermándynak feltűnt Horváth némasága és mozdulatlansága.

— Mi az, Géza? — kérdezte alulról.

Semmi válasz.

— Mi az, no? — kérdezte újra a nyugtalanság egy árnyalatával.

— A méhek... — hangzott felülről suttogva. — Húzódj csak arrébb!

Hermándy és Balázs óvatosan arrébb hasáltak. Egy pillantás elég volt, hogy felismerjék a helyzetet. Komolyan megjíjedtek.

— Meg ne mozdulj! — kiáltotta Hermándy.

— Nem is! — lihegte Horváth.

— Mert én már láttam, hogy a méhek egy bivalyt is megöltek! — tette hozzá Balázs.

Tanácsztalanul meredtek egymásra. Horváth arcán hideg veríték gyöngyözött.

— Segíts, Palikám... — nyöszörögte.

— Az ám, de hogyan? Meg kell várnod, míg a méhraj gazdája megjön. Csakhogy addigra vége a gyakorlatnak és ha Gajdacsí így meglát...

Ez a kilátás végleg elkésértette Horváthot.

— Leugrom, — mondta elszántan.

— Meg ne próbáld, ha kedves az életed!

— De a Gajdacsí... — nyögte Horváth, ki az őrmestertől még a méhrajnál is jobban tartott.

— Nem szabad leugrani, önkéntes úr, — szólt Balázs nagyon határozottan. Ki kell találnunk valamit.

Vagy öt percig hallgattak. Távolról vad puskaropogás és hurrázás hallatszott. A méhek fenyegetően zümmögtek Horváth füle körül. Balázs végre vállat vont.

— Hát, önkéntes urak, Isten velük. Segíteni úgysem tudok, megyek vissza.

— Ne menjen, ne menjen, — nyöszörögte Horváth. — Ne hagyjatok itt magamra. Hát volna szíve most itthagyni engem?

Balázs lelkében súlyos harcot vívott a zsványbecsület a Gajdacsítól való félelemmel. Gépiesen cigarettát sodort és rágyújtott. Ez adta meg Horváthnak a mentőötletet.

— Megvan, megvan, tudom már, — sziszegte felülről lelkendezve.

— Mi van meg? — kérdezte Hermándy.

— A jó gondolat. El kell füstölni innen a rajt.

Balázs és Hermándy szeme összevillant, de csak egy pillanatra.

— Hát hiszen igaz, igaz, — mondta Balázs. — De meglátják a füstöt. Idejönnek. Becsuknak mindhárunkat. Én megyek!

— Ne menjen, ha Istent ismer! Nem is biztos, hogy meglátják a füstöt... messze vannak... Aztán nem is hiszik, hogy mi tüzet mertünk volna gyújtani...

— Az önkéntes urakról talán nem hiszik, de rólam... — vonogatta Balázs sokatmondóan a vállát.

— Mindegy az most, hogy kiről mit hisznek. Ti csak szedjétek össze egy jó csomó galyat meg fület és csináljatok füstöt... sok füstöt... akkor elmennek innen ezek az átkozott dögök... aujajaj!

Ez az utóbbi üvöltés egy méhnek szólt, mely nyilván megúnta a doktor juris hosszas szónoklatát és beledöfte fullánkját a bal fülébe.

— Csípnek? — kérdezte Balázs érdeklődve.

— Csíp... nek!

— Csak meg ne mozduljon, önkéntes úr!... Aztán... hm... ha mégis becsuknak, fizet-e egy liter bort?

— Kettőt is... — nyögte Horváth. — Csak kezdjétek hozzá... Te meg ne állj ott olyan nyimnyila módon, hanem segíts! — sziszegte Hermándy felé.

Balázs és Hermándy lázasan fogtak neki a mentési akciónak. De míg a korhadt galyakat halmozták egymásra, viharosan közeledett a vész, őrmester úr Gajdacsí képeben.

Roham után ugyanis, míg a tiszt urak megbeszélésre gyűltek össze, Gajdacsí hasztalan menesztett különcöt a biztosító járőr bevonultatására. A járőr eltűnt. Gajdacsí, rosszat sejtve, maga indult a keresé-

sükre. Nem is tartott soká, míg a körtefák alatt két egyenruhát pillantott meg. Nesztelenül lopózkodott közel és íme, mit látnak szemei? Balázt és az egyik önkéntest, amint tüzet raknak!

A jelenet Gajdacs elött merőben érthetetlen volt.

— Határozottan megbolondultak, — állapította meg magában. — Napszúrást kaptak . . . de hol a harmadik?

— Készen vagytok-e már? — hangzott panaszosan a körtefa tetejéről.

A hang irányába pillantva, őrmester úr Gajdacs agyában hirtelen vakító világosság támadt. Meglátva Horváth helyzetét, mindent megértett. Előlépett a bokrok közül, fenyegetően, mint a bosszú angyala.

— Az őrmester úr! — rebegte a meglepett Balázs és beleejtve az égő gyufát a száraz fűcsomóba, gyertyaegyenes vigyázzba vágta magát, Hermándy is haptákba meredve, görcsösen tisztelgett.

De Gajdacs ügyet sem vetett rájuk, hanem egyenesen a fa alá lépett és pokoli kárörömmel vette szemügyre a póruljárt önkéntest.

— Hát, doktor úr, csip-e a méh? — kérdezte metsző gúnnyal.

Horváth nem felelt. Sziszegett a fájdalomtól.

— Finom mákvirágok az önkéntes urak, annyi szent. Persze, körtét lopni, azt tudnak, de Gewergriffet, azt nem! Oltsd csak ki rögtön azt a tüzet! — förmedt Balázssra, aki buzgón fogott hozzá a parancs teljesítéséhez.

— Őrmester úr, — lihegte Horváth — tessék megengedni . . .

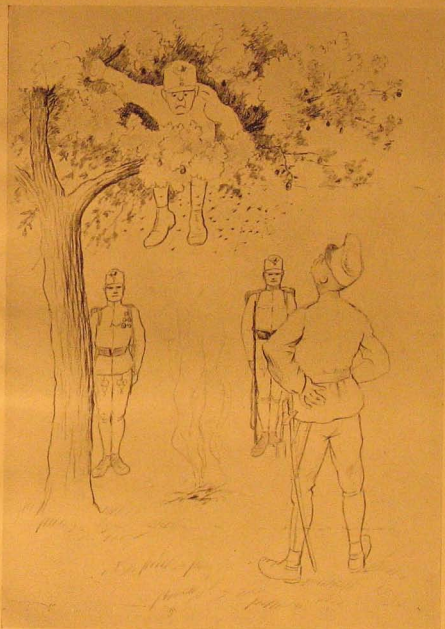
— Nem, doktor úr. Maradjon csak szépen fent, míg a rajt elviszi a gazdája. Ez a büntetés.

— De . . . könyörgöm, őrmester úr! Már nem bírom!

— Nálunk úgy mondják: ik melde gehórzám.

— I . . . igenis!

— Ezt mondja majd holnap, a kihallgatáson. Mert,

„Doktor úr, csip-e a méh?”

azt remélem, tudják mindketten, hogy odakerülnek? Ez a Balázs pedig olyan két pofont kap tőlem, hogy...

Hatalmas reccsenés szakította félbe. Horváthot tarkón szúrt egy méh és amint az éles fájdalomra önkéntelenül odakapott, elvesztette az egyensúlyt és hanyatt-homlok zuhant le, bele a még füstölgő zsarátokba...

Örmester úr Gajdacsí és Hermándy pedig futottak, futottak, mint még soha életükben... Csak Balázs Gyuri bírta még jobban...

Másnap reggel aztán örmester úr Gajdacsí mégis akkorára dagadt fejjel dült-fült a századnál, mint egy jófajta görögdinnye. Legjobban az keserítette el, hogy a két önkéntest mégsem állíthatta a kapitány úr elé rapportra. Azoknak volt ugyanis annyi eszük, hogy befeködtek a gyengélkedőszobába, ahonnan még aznap útbaindultak a kórházba... De azért nem feledkeztek meg Balázs Gyuriról, aki öt koronával a zsebében, sunyi alázattal fogadta a tizennégy nap ájncel-t és vigyorgva adta fel mindenkinek a találós kérdést:

— Tudod-e, komám, melyik a legbátrabb állat a világon?

— Melyik no?

— A méh. Mert az még örmester úr Gajdacsit is megszalajtottal

DUFTIG EFRAIM CSODÁLATOS KALANDJA.

Mikor Duftig Efraim a többi rekrutával együtt bevonult a tizennegyedik századhoz, őrmester úr Gajdacs három álló napig búskomor volt. E búskomorság onnan eredt, hogy az őrmester úr antiszemita, Duftig Efraim pedig szemita volt. Gajdacs elvből, Duftig pedig meggyőződésből. De őrmester úr Gajdacs ismerte a fősriftot és — bár semmi jót sem nézett ki Duftig cingár alakjából — egyelőre nem akart igazságtalan lenni. Ezért vésztjósloán csak annyit mondott:

— Duftig, Duftig, jó lesz iparkodni!

Hát hiszen nem mondom, iparkodott is az istenadta. Próbált volna csak nem iparkodni őrmester úr Gajdacs keze alatt! De hát nem ment a dolog, sehogy se ment. Az újonckiképzés végén éppen olyan esetlenül mozgott, mintha csak tegnap húzták volna rá a mundért. Haragudott is rá az egész század, mert soha annyiszor még nem kellett a defelirungot megismételni, soha még annyi szidást nem kaptak a virágszálak, mint amióta Duftig közöttük volt. Mindent ő rontott el, mindent miatta kellett megismételni.

Különösképpen egy olyan tulajdonsága volt a héber infanteristának, amit a zalai bicskások gyomra sehogyan se tudott bevenni: Duftig gyáva volt. Félt. Félt mindentől és mindenkitől. Az éleslövészetnél mindig csak Cugszfürer úr Gyárfás erélyes többrendbeli „biztatására” merete a puskát elsűtni, természetesen görcsösen behúnyt szemmel és minden ízében reszketve. Ha őrségre állították éjjel, minden recsegő faág halálra rémítette. Átlag minden öt percben megnyomta a villanycsengőt, mely az őrszobába jelt adott. A felriaszott őrség egyebet se csinált egész éjszaka, mint ki-be

szaladgált Duftighoz és vissza és hallgatta a szakadatan siránkozását. Megpokrócozták, nem is egyszer. Nem használt. Duftig üvöltött és — tovább félt.

Végre aztán történt valami, ami elszakította őrmester úr Gajdacs türelmének amúgy is gyöngé fonalát.

Egy szép napon kint a gyakorlótéren főhadnagy úr Földessy a járőrszolgálatról tartott iskolát a legénységgel. Oktatás közben észrevette, hogy Duftig elbóbiskol.

— Infanterist Duftig!

— Hir! — motyogta Duftig.

— Maga most elmegy ezen az úton, át a kis erdőn az országút hidjáig. Megállapítja, hogy a hidon átmehet-e minden fegyvernem, azután visszajön és jelenti az eredményt.

Duftig gyanakodva pislogott az erdő felé.

— Egyedül? — kérdezte.

— Mars! — felelte a főhadnagy úr ellentmondást nem tűrő hangon. Duftig eloldalgott.

Őrmester úr Gajdacs megvetően nézett utána.

— Biztos, hogy megint megijed valamitől, — morgotta.

És valóban! Midőn Duftig mintegy tíz perc múlva újból előbukkant az erdőcskéből, viselkedése határozottan feltűnő volt. Inkább futott, mint sietett és ijedten nézdegélt hátra, mintha attól félne, hogy üldözik. Lihegve ért a századhoz. Haja csapzottan lógott a homlokába, arcán verejték csurgott végig, nadrágja hátsó részéből pedig hiányzott egy jó tenyéryni darab.

Gajdacs dühösen forgatta a szemeit, mialatt Duftig rogyadozó térdekkal állt meg a főhadnagy úr előtt.

— Végrehajtotta a parancsot? — kérdezte szigorú arccal főhadnagy úr Földessy.

— Hát nem hajtottam? — tárta szét kezeit Duftig siránkozva.

— Nos? Átmehet-e a hidon minden fegyvernem?

— Herr Oberlájtnant, jach melde gehorsamst... Lovasság és tüzérség átmehet, gyalogság nem.

— Megbolondult? Ha lovak átmehetnek, miért nem mehetnek emberek is?

— Hogy miért nem? Tessék megnézni a nadrágot, — nyögte Duftig. — Én megpróbáltam.

— No és?

Duftig egy lépést tett előre és félig sűgva felelt:

— Harapós kutya van a hídon...

E meglepő kijelentésnek két következménye lett. Az első volt a legénység hahotája, amely Duftig szavai nyomán kitört. A második pedig az, hogy bevonuláskor őrmester úr Gajdacsi így szólt Cugszfűrer úr Gyárfáshoz:

— Azt pedig megmondom, most már elég volt. Ennek a Duftignak pusztulnia kell innen.

— A századtól?

— Azt hiszed talán, vállalná őt bármelyik századparancsnok? Hiszen csúffá teszi az egész ezredet. Nem. Végleg el kell kerülnie a garnizonból. Csináljatok, amit akartok, én nem látok, nem hallok semmit, de...

Cugszfűrer úr Gyárfás arca felderült. Feszesen szalutált.

— Értem, őrmester úr!

*

Két nap mulva a tizennegyedik század került őrszolgálatba. Őrmester úr Gajdacsi, mielőtt megcsinálta volna az őrség elosztását, beható és bizalmas megbeszélést folytatott Cugszfűrer úr Gyárfással és káplár úr Keresztessel. E megbeszélés eredményeképp lett a régi löporraktár őrségének a parancsnoka Gyárfás. Az őrség Czepe, Balog, Kerekes és Duftig infanteristákból állott.

A régi löporraktár a városon kívül, a temető szélén volt. Elhagyatott, kevésbé bizalmatgerjesztő hely

volt biz ez, különösen éjjel. De az őrség derűs nyugalommal rendezkedett be az őrszobán. — Duftig persze nem volt éppen virágos kedvében. A többiek pedig, mintha a rendesnél is jobbkedvűek lettek volna. Sőt, mintha titokban össze-összevihognának...

A ködös, barátságtalan novembervégi este ráborult a világra. A legények egykedvűen cigarettáztak a kályha körül, a soros őrszem pedig époly egykedvűen sétált a mintegy száz lépésre fekvő löporraktár körül.

Egyszerre csak megszólalt Czepe:

— Cugszfűrer úr, tessék már valamit mesélni!

— Aztán mit meséljek? — kérdezte Gyárfás.

— Akármit. Nagyon unalmas ez az éccaka.

Balog felkapta a fejét:

— Az ám. Meg aztán mesélni való is akadna elég éppen itt, a régi löporraktárnál, — mondta baljóslatú hangon.

— Hagyjuk nyugodni a halottakat — felelt Gyárfás komoran.

— De hiszen éppen hogy nem tud nyugodni szegény megboldogult Kocsis őrmester úr! Meg aztán itt van egy rekruta is, a Duftig, aki még semmit se tud. Pedig hát muszáj neki is tudni a dologról, ha kedves az élete.

De most már Duftig is beleszólt:

— Te jó Isten? Mi az, hogy kedves az életem? Hát nem kedves? Hát van itt veszély? Cugszfűrer úr, én kérem, hogy közeledjön velem mindent nyíltan és őszintén. Nekem jogom van...

— Hallgatni! — felelt Gyárfás rendíthetetlen nyugalommal. — De hát ha mindenáron akarjátok, én elmondom, amit tudok.

Feszült csend támadt. Kint kísértetiesen süvöltött az őszi szél. A kályha zúgott. Duftig kidülledő szemekkel, előrehajolva figyelt.

— Hát úgy volt a dolog, hogy vagy öt évvel ezelőtt szolgált itt az ezrednél az őrmester úr Kocsis.

Nagy, hatalmas darab ember volt és két dologról volt nevezetes. Először is arról, hogy ha ő valakit képen-törölt a hatalmas tenyerével, annak két zápfoga menten kiugrott. Másodszor meg arról, hogy tíz-tizenkét liter bor meg se kottyant neki. Egyszer kijön ide éjjel vizitálni a posztot a löszerraktárnál. Rekruta volt a poszt, nem tudta a Gewergriffet. Amint jött az őrmester úr, rosszul vágta fertigbe a puskát. Oszt kérdi a feldrufot. De az őrmester úr Kocsist csak elfogta a méreg, hogy a bundás nem jól csinálta a fertiget, hát nem mondta a feldrufot, hanem csak azt mondta:

— Az a vén rosseb egyen meg, te бүдös!

Oszt jött neki, hogy megigazítsa a puskát. De abban a szent pillanatban elsült a puska és az őrmester úr Kocsis holtan bukkott a földre.

— Schrecklich! — sóhajtott Duftig.

— Itt temették el, ebben a temetőben — folytatta Cugszfürer úr Gyárfás rendületlen komolysággal —, oszt azóta nincs nyugta se neki, se a rekrutának, aki idekerül posztra. Mert ahányszor egy rekruta kerül posztra éjjel, mindig eljön megvizitálni, tudja-e a fertiget. Oszt ha nem tudja, úgy teremtí pofon, hogy a rekruta képe menten olyan kertájhot csinál, hogy kitérik a csigolyája.

— Igy járt a múlt évben a Nagy János, — vetette közbe Czepe.

— Meg a Steiner harmadéve, — szekundált Kerekes.

— Schrecklich! — sóhajtott Duftig újból.

— Hófehéren jön ki a temetőből, csak a sapka van a fején és a két szeme villog sötéten — szónokolt Gyárfás tovább. — Hej, de sok rekruta emlegeti, aki látta. Én is láttam. Mert csakis rekrutának jelenik meg. Azért ide ne is jöjjön bundás, amelyik nem tudja a fertiget.

— Schrecklich! — sóhajtott Duftig immár harmadszor.

Cugszfürer úr Gyárfás nyújtózott egyet, ásított, megnézte az óráját, azután felállott.

— No, Duftig, pakkolj fel. Megyünk ablóználni. Te vagy soron.

— Ééén? Ééén? — riadt fel sápadtan Duftig. — Nincs az a pénz...

— Ne jártasd a szád! — förmedt rá Gyárfás. — Mozgás!

De bizony mégis rábeszélés és fenyegetés kellett ahhoz, hogy Duftig felszereljen. Talán nem is sikerült volna, ha Kerekes bizalmasan félre nem hívja:

— Te, Duftig — súgta neki —, van-e pénzed?

— Miért?

— Mert akkor nem lesz baj. Nem mondott el a Cugszfürer úr mindent. Azt hallottad úgy-e, hogy az őrmester úr Kocsis mennyire szerette a bort. No hát még most, haló porában sem hagyja nyugton a nagy szomjúság. Igaz, hogy olyan vacak módon, mint te, senki se csinálja a fertiget. De ha jön, oszt ki akarja csavarni a nyakadat, mondj neki csak annyit: „Egy-két lyiti nem a világ!”, oszt nyomjál oda vagy két koronát. Én is így csináltam rekrutakoromban, oszt csakis azért élek. Hát, most tudod.

E bizalmas közlés némileg visszaadta Duftig lelkierejét és végre nem ellenkezett, mikor Cugszfürer úr Gyárfás kilódította őt az őrszoba ajtaján. Ot perc múlva Duftig egyedül állt az őszi éjszakában, szemben a temetővel és vacogó fogakkal hallgatta a Cugszfürer úr és a leváltott Czepe távozó lépteit.

Jó félórán át nem történt semmi és Duftig kezdett némileg megnyugodni. Az első ijedség után nyugodtabban jártak a gondolatai. Nem először ugratták őt a bakák. Hát persze, most se lesz máskép. Kisértet, aki bort iszik? Nem lehet az igaz. Lassan-lassan elmúlt a nagy halálfélelem. Nem mintha nem rezzent volna össze minden megrezzenő galy neszére, nem mintha nem várta volna szorongva a leváltást. De az a história

a halott őrmesterről? Biztosan mese. Onkéntelenül is a temető felé pillantott — és íme. Alig húsz méterre tőle, a temető árkából hófehér alak emelkedett elő, villogó, tüzes szemekkel, katonasapkával a fején és lassú, méltóságteljes léptekkel közeledett Duftig felé.

Duftig pedig csak állt, állt, megdermedve a réműlettől.

— Az őrmester úr Kocsis! — zibongott át agyán a gondolat. Elszaladt volna, de nem tudott. Térdei megroggyantak, a puská lecsúszott a válláról. A rém pedig megállt előtte és dörgő hangon megszólalt:

— Hogy az a vén rosseb egyen meg, te büdös! Éppen, ahogy a Cugszfűhrer úr mesélte. Duftig térdre rogyott, hangtalanul mozgatva ajkait.

— Hol a fertig? Hol a feldruf? — kérdezte a túlvilági hang.

Duftig talán nem is hallotta. Már félholt volt a félelemtől. A kísértet egészen közel jött.

— *Dögölj meg, bundás!*

Utásra emelte hatalmas tenyerét. Duftig már érezni vélte a hatalmas pofont, amely eltöri a csigolyáját. Most, a végső rémület megoldotta a nyelvét. Észébe jutottak a varázsigék:

— E... e... egy... gygy... két... li... li... tyityi-tyityi... — makogta.

— Az már más, — szölt a kísértet megenyhülve. — Látom, van legalább tisztességtudás benned. Aztán mit adsz az életedért?

Mínthogy kezét ismét leeresztette, Duftig feléledt egy kissé.

— Két... nem, három koronát! — lihegte.

— Hahahaha! — harsogott őrmester úr Kocsis szelleme. — Három koronát? Mikor még a fertiget se tudod? Azt már nem!

És újból utásra emelte a kezét.

— Nem, négy... nem, fogok adni öt koronát! — siránkozott Duftig. — Jach melde gehórzám, nagyságos

„Dögölj meg, bundás!...”

örmester úr, hatot fogok adni! Nincs több pénzem, zoj zoll ach lében!

— Hazudsz, pimasz! Hát az a tíz korona, amit ma kaptál a postán?!

De Duftig nem azért volt Duftig, hogy még a kísértettel is alkudni meg ne próbálta volna.

— Nagyságos örmester úr, melde gehórzám . . . mi marad akkor nekem? Miből fogok én megélni? Fogok adni nyolcat!

— Nyolcat? Nem bánom! — mondta az örmester úr szelleme némi megfontolás után. — Ide vele!

Duftig reszkető ujjakkal szedte elő a pénzt. A szellem zsebrevágta, majd így szólt:

— Most az egyszer megkegyelmezek. De eljövök, ahányszor posztra kerülsz. És jól jegyezd meg, hogy mindig legyen nyolc korona a zsebedben! Hogy pedig megemlékezzél a fertigről is . . .

Két villámgyors, hatalmas pofon csattant el Duftig képén, ki menten csillagokat kezdett látni. Mire magához tért, a kísértet eltűnt . . .

Úgy volt megírva a sors könyvében, hogy a megmentett két korona se maradjon Duftig zsebében. Mert amikor magához tért, ész nélkül futott ki az őrszobára. Ott mindenekelőtt a Cugszfűherer úrtól kapott ismét két pofont, amiért otthagyta az őrhelyét. De miután elmondta a történeteket, a Cugszfűherer úr kegyesen megengedte, hogy azon az éjszakán Duftigot a többiek helyettesítsék az őrtállásban. Ketten vállalták is, — fejenként egy-egy koronáért . . .

Duftig egész éjjel sírt. Másnap egész nap számolt. Harmadnap pedig kérte a kihallgatáson az áthelyezését egy másik ezredhez.

— Miért? — kérdezte a kapitány úr.

— Mert nem bírom a posztolást!

— Hogy-hogy?

— Nem bírom — anyagilag! — hangzott a rejtélyes válasz.

A kapitány úr nem firtatta a dolgot, örült, hogy szabadul Duftigtól. A Kocsis őrmester kísérteti felszerelése pedig szépen visszakerült — Gajdacs raktárába.

És azt se firtatta senki, hogy honnan van Czepének, Balognak és Kerekesnek, no meg a dörgő hangú, hatalmas termetű káplár úr Keresztesnek az a tiz koronája, amit még aznap este a kantinban bevacsoráztak. Őrmester úr Kocsis jötevő szellemét is meghívták...

A VACSORA

Mondtam-e már, hogy Czepe Feri szerelmes volt? Nem? Hát akkor most mondom.

E mulasztásom mentségéül szolgáljon azonban, hogy Czepe szerelme nem volt túlságosan régi keletű és semmi köze sem volt ahhoz a bizonyos bogárszemű Böskéhez, aki otthon, a falujában várta hűségesen, hogy leteljék az a három kis esztendő, mely idő alatt Feri a császár prófuntját pusztította. Czepe szerelme éppen a profunttal állott összefüggésben. Mert hűség ide, hűség oda, — a Böske szerelméből nem lehet megélni. Elkerülhetetlen szükség volt tehát egy olyan szerelemre is, amely egy-két jó vacsorát is hoz a konyhára.

Ha azt mondtam az előbb, hogy a Czepe szerelme nem volt régi keletű, azt ne tessék egészen szöszerint venni. Czepe állandóan éhes, tehát állandóan szerelmes volt. Mindössze szerelmének tárgyai váltakoztak, így legutoljára vagy két héttel ezelőtt, amikor kapitány úr Bartháék új szakácsnőt fogadtak fel.

Zsuzsi igen tűzről pattant, csinos leány volt. Mikor Czepe mint inspekciós első ízben vitte a parancskönyvet este a kapitány úr lakására, meg nem állhatta, hogy meg ne csipkedje, míg a konyhában várakozott. Kapott ezért Zsuzsitól egy pofont, másnap este a kapuban találkoztak és ekkor már egy csókott kapott Feri. Harmadnap a kapitány úrék színházba mentek és Czepe olyan finom vacsorát kapott Zsuzsinál, hogy végérvényesen beleszeretett. Mindössze csak az aggasztotta egy kissé, hogy a siker mintha túlságosan gyors lett volna. Czepe eléggé tanulmányozta már a női lélek mélységeit és tudta, hogy ha a leány hamar mond igent, hamar is

felejt, különösen ha csinos s ha annyi daliás virágszál között válogathat vasárnap délután a sétatéren.

Ezért fogadta Czepe Feri halk káromkodással szombaton parancskiadásakor a lesújtó hírt, hogy másnap szolgálatba kerül és vasárnap is ezért gubbasztott sötéten az ágyán, mialatt legjobb komája, Balog Jóska lázasan csinosította magát kimenőre.

— Ne búsulj, már no! — szólt Jóska vigasztalón.
— Nem a világ az az egy vasárnap.

— Nem a fenét, — morogta Czepe dühösen. — Elég annak a jánynak egy óra is!

Tapasztalatból beszélt. Balog Jóska volt egyébként az egyetlen, akivel legújabb szerelmét közölte. Benne megbízott, mert tudta, hogy Jóskának erős érdekeltége van a takarékpénztári igazgatóék konyháján.

— Aztán igazán olyan jól lehet koszolni annál a te Zsuzsidnál?

— De még hogy! — sóhajtott Czepe és nagyot nyelt. — Nem is lesz nekem még egy ilyen szeretőm, ha ezt elcsapják a kezemről. Pedig már a multkoriban is nagyon mászkált ott az ablak alatt az a szeplős tüzér.

— És a Zsuzsi?

— Hát hisz éppen ez az . . . akkora szemeket vágott feléje, mint egy taligakerék.

— Te láttad?

— Láttam. Éppen akkor fordultam be a sarkon. De annyira nézte a tüzért, hogy engem észre se vett, csak amikor felszóltam hozzá: „Kell-e pofon, Zsuzsi?” — akkor szaladt el az ablaktól. Persze, mikor később bejutottam hozzá, hát mindent letagadott. De láttam én, amit láttam. És ihol a! Éppen ma kell itthon maradnom.

Balog Jóska közben befejezte a bakancspucolást és egy világoskék pacsuliszappant kerítve elő a ládájából, mosdási szándékkal ment vele kifelé.

— Ettől szédül a jány! — mutatta büszkén. — Mindjárt érzi, hogy úrral van dolga.

— Vergatterung! — kiáltotta egy óra mulva a folyosón őrmester úr Gajdacsi. Levezette a századot az udvarra és egy félórai ájnceldefelirung után kihirdette a napiparancsot. Azután végső szemlét tartott a városba indulók felett és minthogy minden rendben talált, útnak bocsátotta őket. Egy fél perc alatt üres volt a laktanya udvara, csak Czepe bandukolt fel szomorúan és patróntákásan a századkörletbe.

*

Mig Czepe Feri magában fordított áldásokat szórt a balszerencsére és a féltékenység lángjait igyekezett elfojtani keblében, Balog Jóska emelkedett hangulatban vágott neki az útnak a takarékpénztári igazgatóék villája felé. Nagy volt azonban a megdöbbenése, mikor oda érve, az öreg kertész már a kapuban várta az üzenettel, hogy a Maris tegnap elutazott. Egy levélkét is átadott Jóskának, amit Maris hagyott hátra s amely betűszerint így hangzott:

„Édes jóskám ne haragudj hogy muszáj volt elmenni de édes anyám beteg igazán muszáj volt négy napra hát ez baj és szívem it marad és nagyon sajnálak mert már volt neked eltéve egy szép rostéjos most biztosan éhes leszel és máshoz mész csak ne légy hűtlen mert az a böske csak bolondit s fojton tüzerekkel sétál a ragya verje ki és ha megtudom hogy megcsaltál soha rád nem nézek és kiséprűzlek csokol miljószer s írig hű a mesze távolból Maris pápá.”

Balog Jóska kábulva rágta át magát a „mel-dung”-on. Az egészből csak a lényeg maradt meg a fejében: nincs vacsora! De férfiasan fogadta a csapást és csak ennyit mondott:

— A rosseb . . .

Ezzel visszafordult és elindult a Népkert felé, hol ilyenkor tarka összevisszaságban hullámozgott a különböző fegyvernemek és a különböző Julcsák és Pannik.

Egyszerre csak egy kanyarodónál szembe találtak valakivel. Az a valaki sötétkék városias ruhát, lakkcipőt és napernyőt viselt. Formásan ringott el Balog mellett, de egy villanást küldött a fekete szemével feléje, — egy villanást, amely Jóskát egyszerűen szíven döfte.

— Tyhú, a lobogását... — mormogta. — Ez oszt' a jány!

Megállt és utánaézett. Az pedig a saroknál visszapillantott, de úgy, hogy Infanteriszt Balog menten megfedkezett a Maris összes intelmeiről. Utánaeredt a lánynak és nekifogott az ismerkedésnek. Erre nézve megvult neki a csalhatatlan módszere. Elhaladt a leány mellett és a könyökével oldalabökte.

— Ne löködjék, — szólt a leány méltatlankodva. Jóska megfordult.

— Hozzám szóltál?

— Hát kihez máshoz?

— Oszt' mit akarsz?

— Hát... semmit. Hogy ne löködjék, — felelte az kacéran.

— Mért! Oszt' hogy hívnak, Violám?

— Engem? Kis Zsuzsinak.

— Az én becses nevem meg Infanteriszt Balog József! — mutatkozott be Jóska összecsapva a sarkát.

— Aztán jössz-e egy pohár borra?

— Jövök, ha már ilyen szívesen hív, — felelte szemlesütve Zsuzsi.

Rövidesen már a „Zöld kandúr“-ban hallgatták a harmonikát. Balog Jóska büszke és boldog volt. Ilyen lány — de ilyen lány! És nem is rátartós! Marist már rég elfeledte, mikor a második liter után Zsuzsi azt mondta:

— De most már mennem kell.

— Menjünk, — hagyta rá Balog. — Aztán ki fizet?

— Én, — rebegette Zsuzsi.

— Ez már igen, — bólintott Balog Jóska. — Derék leány vagy! Ezentúl te leszel a menyasszonyom!

Zsuzsi tüzes pillantással simult Jóskához. Karonfogva mentek hazafelé. Közben meg-megálltak, ők tudták, hogy miért. Annnyira a Zsuzsi szemében felejtette Jóska a szemét, hogy csak akkor nézett jobban körül, mikor a leány így szólt:

— Megjöttünk.

A kapitány úr háza előtt álltak. Akkor jött reá Jóska a valóságra.

— Hát te a kapitány úréknál vagy?

— Ott hát! Nem tudta?

— Nem én!

Eszébe jutott a legjobb komája, aki most otthon ül a gangra kitett asztal mellett és valahogy megmozdult benne a lelkiismeret. Hogy ő a legjobb komája kezéről csapja el annak a babáját? Azt már nem!

Zsuzsi nyilván félremagyarázta a Jóska hallgatását.

— Nem muszáj azért nagyon sietni... nincs ma itthon senki.

— De...

— Van egy szép darab pecsenyém is eltéve. Ha meg nem veti...

A pecsenye szóra Balog Jóska lelkiismerete egyszerűen lecsendesedett.

— Egy darab pecsenye! — gondolta. — Mi van abban? Feri úgysem eheti meg. Meg aztán úgyis csak kivételesen ma...

Elszántan karolt bele Zsuzsiba. Nem telt bele öt perc, már a kapitány úrék konyhájában ült és jóleső érzéssel nézte a leányt, amint az sűrűgve-forogva rakta az asztalra az ennivalót. Hej, nagy betyár ez a Czepe Feri! Milyen fáintos dolga van annak! No de ez egyszer

másnak is jól megy a sora! Bizonyos kárörömfélét kezdett érezni, ha legjobb komájára gondolt.

E káröröm azonban nem tarthatott sokáig. Még az első falatig se. Mert alig, hogy kezébe vette a bicskáját, hogy egy jókora falatot lekanyarítson magának, éles berregéssel megszólalt az előszoba csengője.

— A kapitány úr! — rebegte Zsuzsi ijedten.

Balog Jóska kiejtette kezéből a bicskát. Ennek aztán fele se tréfa. Már látta is magát az ájnclben.

A csengetés megisméltődött. A Jóska homlokát kiverte a veriték.

— El kell bújni, — súgta Zsuzsi.

— Hová?

— Ide a spájzba!

Azzal már tuszkolta is Jóskát az éléskamrába. Amint felpöccentette a villanyt, Jóskának szemeszája elállt a sokféle jótól, amit ott felhalmozva látott. De ez csak egy pillanatig tartott, mert amint odakint nyílt az előszoba ajtaja, nyomban eszébe jutott ismét veszélyes helyzete. Ijedten nyomta fülét az éléskamra ajtajához.

Amit hallott, az megnyugtató is volt, meg nem is. Az előszobában Zsuzsi beszélt valakivel, de annak a hangja nem volt a kapitányé.

— Czepe Feri! — állapította meg Balog Jóska és most még jobban lapult. Nagyon szégyelte magát és egyetlen vágya az volt, hogy Czepe valahogy rá ne találjon. E félelme azonban rövidesen alaptalannak bizonyult. A konyhaajtó felnyílt.

— Tyhű, az árgyélusát! — hangzott az idegen hang. Hát te kinek terítettél ilyen szépen?

Zsuzsi nem felelt mindjárt. Balog Jóska felujjongott.

— Nem a Feri! — állapította meg boldogan. — De hát akkor ki lehet?

Nem kellett sokáig töprengenie.

— Nyisd ki már a szád! Kinek terítettél? Tán csak nem annak a csámpás bakának?

— A rosseb... — mormogta Jóska a kamrában. — Kutya legyen, ha ez nem az a szeplős tűzér, a Sáfár István... még ez mer beszélni?

— Ugyan, hova gondol? — hallatszott a Zsuzsi hangja. — Szolgáltatban van az ma... meg aztán úgyse lehet ma nálam vacsorázni... a kapitány úr minden percben hazajöhet... legjobb, ha maga is most minyárt elmegy.

— Megy a fene! Tudom én jól, hogy csak hazudsz nekem. Nem hiába terítettél te ilyen úri módon!

— De mikor mondom már, hogy senkit se várok!

— Nono! Még engem se?

— Magát se!

— Nem baj, galambom! Azért kár volna ezt a szép pecsenyét itthagyni annak a pocsolyakerülőnek. Hát csak szaporán!

Zsuzsi megadta magát. És mialatt Sáfár István tűzér úr szapora ütemben kezdett falatozni, Balog Jóskában forni kezdett a vér. A zalai fajta amúgy se éppen báránytermészet. De hogy egy tűzér ilyen hangon merjen beszélni a bakákról, no és pláne, hogy egy tűzér csapja el egy baka kezéről a szeretőjét, ez a csúfság már több volt a soknál. Már-már azon volt, hogy előlép és rövid úton az utcára röpíti a jövevényt. De egyelőre még győzött a józan esze. Az egyik polcra egy jókora darab disznósajt mosolygott feléje. Azt éppen nagyon szerette. Lekanyarított hát belőle egy jókora darabot, nehogy a tetejébe még az is megessék, hogy a tűzér jóllakik, ő meg éhesen marad.

Zsuzsit is ott egye ki a rosseb... — morogta dühösen, nagyokat falva. E' már az ő baja lesz, ha észreveszik, hogy hiányzik a disznósajt... De hát minek is kezd ki egy tűzérrel?

Pár percig csend borult a kapitány úr konyhájára.

Odakint a tüzér, bent a kamrában a baka puszította a sok jót.

— Aztán remélem, most már kirúgod azt a rongyos bakát? — hangzott egyszerre a Sáfár István hangja.

— Disznó, — csikorog Balog Jóska.

— Persze... az az... — dadogta Zsuzsi.

— Mert egy ilyen takaros lány csak urakkal barátkozzék, ne olyan pipaszárlábúakkal!...

De erre már Balog Jóska sem tudta tovább türtőztetni a vérig sértett gyalogsági szellemet. Felrántotta a kamraajtót:

— Te, — tüzér!... — ordította és a következő pillanatban már egymás hegyén-hátán hemperegtek a konyha padlóján, Zsuzsi sikoltozott. A tányérok csörmpölvé töredezték. Balog Jóska hirtelen felülkerekedett és ellenfele mellére térdelt.

— Csámpás?!... Pocsolyakerülő?!... Pipaszár?! — hörögte és szaporán öklözte a boldogtalan tüzért.

— Mmm!... — nyögte Sáfár, kinek a szája még mindig tele volt borjúszelettel.

— Még feleselni mersz, te nyomorult? — üvöltötte Jóska és megkettőzte a buzgalmát, hogy palacsintává lapítsa a tüzér orrát. Az kínjában rúgott egyet, de csak az asztalt találta. Az asztal felborult.

De ez már több volt, mint amit Zsuzsi elbirt. Kétségbeesésében felkapott egy rocska vizet:

— Takarodnak mingyár!!

Azzal hirtelen a két trubadúr nyakába zúdította a rocska tartalmát.

Ez hatott. Feltápáskodtak. Curgott róluk a víz. Balog Jóska még mindig fűjt dühében.

— A falhoz mázollak! — sziszegte, vérbenforgó szemekkel méregetve ellenfelét. Az egy darabig farkasszemet nézett vele, aztán megszólalt:

— Te baka — mondta komoran —, még találkozzunk!

Te, — tüzér!

Kezébe vette a panganétját, fejébe nyomta a sapkáját és távozott.

Zsuzsi közben éktelen sirással pakkolni kezdett.

— Elmegyek én innen, nem maradok itt úgyse. Kisülne a szemem szégyenembe. Hogy álljak én most a naccsága elé? Istenem, istenem, de megvertél két ilyen vadállattal!

— Akkor sült volna ki a szemed, mikor tüzerrel álltál szóba, — mondta Balog Jóska. De csak úgy odavetve, mert ő is kezdte érezni, hogy kívül tágasabb.

*

Zsuzsi a kapitány úréknak hosszabb kertelés és hatalmas könnyzáró közepette apránként mindent bevallott (a törött tányérokát mégse lehetett eltitkolni), Balog Jóska pedig sötét gondolatokba merülve bandukolt a kaszárnya felé. Azzal tisztában volt, hogy a kapitány úr mindent meg fog tudni és hogy ennél fogva hosszú időre ez volt az utolsó kimenője. De nem is a büntetésre való kilátás keserítette el, hanem az, hogy a Czepe Feri előtt sem marad titokban az ő árulása. Szívesen fogadta volna a legszigorúbb büntetést is, ha ezt elkerülhette volna. Nagyon-nagyon kicsinek érezte magát, mikor a kaszárnya kapuján belépett és a lépcsőn felballagott az első emeletre.

A baj sohase jár egyedül. Alig hogy betért a századkörletbe, az első ember, akivel a folyosón találkozott, őrmester úr Gajdacs volt, a batailloninspekció.

Balog Jóska hasztalanul igyekezett feszes tisztelgéssel odébb somfordálni, a Gajdacs hiúszserei még a rosszul világitott folyosón is azonnal észrevették Balog zubbonyán a zuhany nyomait. E felfedezésre még a rendesnél is jobban elkomorodott.

Megvárta, míg Balog Jóska a legénységi szoba ajtajáig ért, azután utána szólt:

— Te, Balog!

— Hír! — fordult vissza Jóska elszorulva.

— Zu mir!

Balog Jóska elszántan odalépett. Bánta is ő már!

— Hát te hogy nézel ki?

Semmi felelet.

— Miféle pocsolóyában hemperegteél?

Jóska megint nem felelt. Mit is mondjon, mikor ott állt az ajtóban Czepe, az ő egyetlen komája és hallott minden szót?

— Ez hát az eredménye a sok oskolámnak, — kezdte el Gajdacsí, a mennyezetre fordítva pillantását, mintha az égieket akarná tanukul hívni ahhoz a sok szörnyűséghez, amit lépten-nyomon tapasztalnia kell. — Ezért beszélem ki a tudómet minden kimenő előtt, hogy vigyázzatok magatokra, be ne rúgjatok! Hány litert ittál?

— Kettőt, — felelte az igazsághoz hiven Balog.

— Kettőt? Csak kettőt? — ismételte megvetően az őrmester úr. — Aztán mégis így nézel ki? — Nem sül le a bőr a pofádról, hogy annyira lever az a kis ital a lábadról? Hogy csatornáknban hemperegsz tőle? Aki nem bírja a bort, igyék vizet!

E megállapítás után őrmester úr Gajdacsí a nagyobb nyomaték kedvéért egy kis szünetet tartott, majd így folytatta:

— Úgy veszem észre, már rég nem láttad az ájncelt belülről. Hát csak gyere holnap rapportra. Most pedig le nem fekszel addig, amíg nem jelentkeztél nálam wintemarsadjuosztírungban, a kipucolt kimenőruhával a karodon. De azt megmondom, ha csak egy porszemet talállok, kitépem a füledet! Abtretien!

Balog Jóska bekullogott a szobába és megtörténült le az ágyára. Nem is tett kísérletet arra, hogy az őrmester urat tévedéséről felvilágosítsa, hiszen elég korán fog az ügyis kiderülni... Csak Czepe Feri ne volna a világon!

Czepe fejcsóválgatva nézte őt egy darabig, aztán odalépett hozzá:

— Sose búsulj, komám — mondta jólelkűen —, megesik az mással is.

— Nem vagyok én részeg, — szolt Balog mogorván.

— Nem-e? Hát akkor mi ütött beléd?

— Nagy az én bajom, komám — sóhajtott Jóska.

— Aztán mi?

— Megtudod te még azt...

— Nono, nem is azért kérdem... Gyere, majd segíték pucolni!

E jólelkű ajánlat végleg szívdöfte Jóskát.

— Te? Éppen te segítenél?

— Hát persze, — felelte Czepe elcsodálkozva.

— Azt már nem! Kedves egy komám, ne légy te ilyen jó hozzám... Csak hadd pucoljak én magam... Bűnös vagyok, megérdemlem...

Tragikus arccal szedte elő a kezét. Czepe előtt merőben érthetetlen volt komája viselkedése.

— Mégis csak részeg, — állapította meg magában. — De ilyen részeg még sohasem volt...

*

— Rapport antreten! — harsogta másnap reggel az irodából kilépő őrmester úr Gajdacsí.

Végigjárta a sort, vasvillaszemekkel méregetve a virágszálakat tetőtől-talpig. Nem volt biz ott semmi kivetnivaló. Ragyogtak a gombok, tündököltek a bakancsok. Csak mikor a balszárnynon szorongó Balog Jóskához ért, szólalt meg vészes hangon:

— Aztán, hogy tudjad, hát megmondom: most jövök a kapitány úrtól. Nem az én, hanem az ő parancsára jössz ma rapportra. Finom mákvirág vagy, mondhatom!

Már jött is a kapitány úr. Őrmester úr Gajdacsí stentori hangon komandírozott s jelentett. A jobbszárnynon Czepe volt az első, jelentve az inspekciós-szolgálat átadását. És sorra peregetek a jelentések és kérel-

mek. A kapitány úr mind közelebb jutott a boldogtalan Balog Jóskához. Végre előtte állott.

Most, a sorsdöntő pillanatban, mikor már ügyis minden mindegy volt, Balog elszántan kapta fel a fejét, keményen szalutált.

— Herr Hoppmán, ik melde gehórzám, a kapitány úr parancsára cum raport!

— Miért?

— Mert... mert verekedtem.

Czepe Feri a jobbszárnyon egy pillanatra úgy vélte, hogy mindent megért. Persze, verekedett, aztán biztosan őt verték meg, azért van raporton.

— Kivel verekedtél?

— A... a Sáfár Istvánnal, a tüzérrel.

Czepe érdeklődve pillantott előbbre, de az őrmester úr egy szemvillanására megint csak megmerevedett.

— Derék fiú — gondolta —, az a Sáfár már igazán megérdemelte!

— Miért verekedtél? — folytatta az inkvizíciót a kapitány úr.

— Én... ik melde gehorzám... az izé...

— No, csak ne kertelj! Ki veled!

— Mert szidta a bakákat.

— Gazember! — gondolta Czepe, persze Sáfárt értve ez alatt.

— Hol verekedtél?

No, most beütött a kérdés, amitől Jóska legjobban félt. Csak az ő Czepe komája ne hallaná! De hát muszáj volt felelni.

— A kapitány úr konyhájában — susogta lehorasztott fejfel.

Czepe megrándult, mintha villanyos ütés érte volna, de őrmester úr Gajdacs megint odapillantott. Így hát szoborszerű mozdulatlanlansággal vívta meg szörnyű lelki tusáját, melyet a Balog feleletei benne támasztottak. Balog és Sáfár a kapitány úr konyháján? Ami-

kor ő szolgálatban rostokol? Szörnyű gyanú villant meg benne, de még mindig nem merte egészen elhinni a valóságot: hogy a legjobb komája rítul visszaél az ő bizalmával. Sajnos, sejtelméi csakhamar valósággá váltak.

— Hogy kerültél te az én konyhámba? — kérdezte a kapitány úr?

—.....

— Felelj!

— Az izé... ik melde gehorzám... a... Zsuzsi-val... — suttogva elhaló hangon Jóska és érezte, hogy omlik el a szégyenpír az arcán. Hogy ezt Czepe Ferinek hallani kell! Bár nyílna meg a föld menten és nyelné el az egész kaszárnyát!

— Gazember! — sziszegte Czepe, és öklberándult a keze. Mondanom sem kell, hogy ez most már nem a tüzérnek szólt. De őrmester úr Gajdacs már megúnta a Czepe fészkelődését és sokatmondóan intett a fejével. Félelmetes tekintetét most már állandóan Czepe Ferin tartotta, aki bensőleg dühtől remegve, de fősrifitos arccal, haptáiban volt kénytelen végighallgatni, legjobb kamája hitvány árulásának gyászos történetét, szóról-szóra, az ő saját szájából, amint a kapitány úr kérdéseire felelt. A Zsuzsi hűtlenségét, a Sáfár István nyilatkozatait, a vacsorát, a verekedést, a felborult asztalt, a rocska vizet — mindent!

— Huszonegy nap einzell! — mondta ki végre a kapitány úr a szentenciát.

— Kevés... — dühöngött magában Czepe. — Fel kellene akasztani... Agyon kell verni...

— Rapport abtretien! — vezényelte Gajdacs.

Czepe, mint a kilőtt puskagolyó akart az eloldalgó Balog után iramodni. De őrmester úr Gajdacs hangja megint csak lefékezte:

— Te, Czepe!

— Hír! — emelte fel önkéntelenül a karját Czepe, óriási erőfeszítéssel leküzdve dühét.

— Csak azt akarom mondani, hogy ha még egyszer fészkelődni mersz a rapporton, hát úgy váglak kupán, hogy a holdat sajtnak nézed!

Sarkonfordult, Czepe pedig rohant Jóska után. Éppen a folyosó végén, a mosdóknál érte utól.

Szikrázó szemekkel eléje toppant. Balog Jóska megállt. Czepe rámeredt, aztán se szó, se beszéd, olyan pofont kent le az ő édes egy komájának, hogy az valóban sajtnak nézhette a holdat. De Balog meg se moccant:

— Gebúr volt ez, komám, — mondta meggyőződéssel, aztán elkeseredve indult a pokróca után, hogy neki-készüljön az ájncelnek.

TARTALOMJEGYZÉK.

Sörözés	1
Jó üzlet a háború	10
Csendes tragédia	20
Búcsúzkodás	27
Mozgósítás	37
Manöver	44
Éhező virágszálak	54
Boszniai tyúkászat	64
Karácsonyi ének	74
A cigány és az ördög	82
Prihoda, a kísértetvadász	87
Egy kacsa viszontagságai	96
A legbátrabb állat	107
Duftig Efraim csodálatos kalandja	116
A vacsora	125